

KAUNO LOPŠELIS-DARŽELIS „MALŪNĖLIS“ PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pedagogų etikos kodekse (toliau – Kodeksas) nustatomi pagrindiniai pedagoginių darbuotojų profesinės etikos reikalavimai ir įsipareigojimai siekti etiško ir profesionalaus elgesio su ugdytiniais, jų tėvais (įtėviais, globėjais) ir kitais šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene.

2. Pedagogų etikos kodekso paskirtis – padėti puoselėti lopšelio-darželio bendruomenės narių santykius, saugančius žmogiškąją vertę ir orumą, palaikyti ir puoselėti profesinę atsakomybę.

3. Pedagogų etikos kodekso tikslas – neetiško elgesio prevencija, gero mikroklimato kūrimas, lopšelio-darželio įvaizdžio gerinimas, pedagogų profesijos prestižo stiprinimas.

4. Kodeksas papildo pedagogų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR švietimo įstatyme, lopšelio-darželio nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

5. Pedagogų etikos kodeksas skiriamas tam, kad padėtų pedagogams suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje aplinkoje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime bei padėtų jas spręsti.

6. Bendrosios pedagogų nuostatos:

6.1. Pedagogas:

6.1.1. perteikia tautos ir žmonijos kultūros vertybes jaunajai kartai. Gerbia žmogų, jo teises ir pareigas, lopšelių-darželių, Valstybę ir jos institucijas. Nesitaiksto su žmogaus teises bei orumą pažeidžiančiu elgesiu;

6.1.2. su ugdytiniais ir visais kitais atvejais yra pagarbus, mandagus ir korektiškas (nekeliantis balso tono), nestokojantis humoro jausmo;

6.1.3. vienodai tarnauja visiems bendruomenės nariams, nepaisydamas tautybės, rasės, negalios, lyties, lytinės orientacijos, amžiaus, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;

6.1.4. siekia tarnybinio ir profesinio pripažinimo sąžiningu darbu, remdamasis visuomenine veikla, taktu, gebėjimu rūpinasi mokiniais/ ugdytiniais;

6.1.5. saugo savo reputaciją;

6.1.6. grindžia kolegialumu, partneryste ir pagarba tarpusavio santykius. Pedagogas saugo ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą. Ugdytinių ar kitų asmenų akivaizdoje nežemina kolegų;

6.1.7. geba nepervertinti ir nenuvertinti savęs bei kitų bendraudamas ir iškilus konfliktinėms situacijoms;

6.1.8. vengia nepagrįstų ir skandalingų tarpusavio konfliktų. Kilus nesutarimams, siekia konstruktyviai juos įveikti;

6.1.9. vengia nesąžiningos profesinės konkurencijos tarp kolegų, nedalyvauja negarbinguose sandoriuose, neslepia visiems pedagogams skirtos informacijos;

6.1.10. supranta, kad kritika, skiriama kolegų arba administracijos darbui, veiksams, sprendimams, požiūriams, poelgiams vertinti, neturėtų žeminti kritikuojamų asmenų. Ji turi būti

pagrįsta, konstruktyvi, taktiška, neužgauli, geranoriška. Svarbiausios pedagoginio gyvenimo problemos svarstomos ir sprendimai priimami atvirose ir laisvose pedagogų diskusijose;

6.1.11. elgiasi tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai konfliktinėse situacijose. Išklauso visų pusių argumentus ir ieško objektyviausio sprendimo;

6.1.12. tausoja ir atsakingai naudoja lopšelio-darželio turta, medžiaginius išteklius, taupiai naudoja valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdydamas lopšelio-darželio tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.

6.2. Pedagogas su ugdytiniais:

6.2.1. remiasi abipuse pagarba;

6.2.2. pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius ugdytinių bruožus, tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendradarbiauti ir padėti kitiems;

6.2.3. vertindamas ugdytinių elgesį ir pasiekimus, siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti ugdymosi motyvaciją;

6.2.4. siekia objektyvumo ir teisingumo, vertindamas ugdytinių pasiekimus;

6.2.5. elgiasi diskretiškai. Pedagogui neleistina kitiems asmenims perduoti ugdytinio jam asmeniškai patiktą informaciją, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

6.2.6. nepiktnaudžiauja savo tarnybine padėtimi;

6.2.7. yra tolerantiškas ugdytinių religiniams įsitikinimams ir politinėms pažiūroms.

6.3. Pedagogas santykiai su administracija:

6.3.1. lopšelis-darželis remiasi žodžio ir įsitikinimų laisvės, tolerancijos, demokratiškumo ir teisingumo principais;

6.3.2. intrigos, užsitęsę konfliktai ir pedagogų bendruomenės skilimas trukdo lopšeliui-darželiui atlikti savo tiesiogines funkcijas. Lopšelyje-darželyje puoselėjama bendravimo kultūra, pasireiškianti tarpusavio pagarba, geranoriškumu ir mokėjimu susitarti;

6.3.3. lopšelio-darželio administracija toleruoja politinių, religinių, filosofinių pažiūrų, skonių ir nuomonių įvairovę, sudaro sąlygas pasidalyti požiūriais, tartis ir susitarti. Skirtingi pedagogų statusai, kvalifikacinės kategorijos ir pareigos neturėtų kliudyti visiems pedagogams lygiateisiškai reikšti nuomones ir ginti savo įsitikinimus;

6.3.4. pedagogai negali būti administracijos diskriminuojami, ignoruojami ar persekiojami dėl jų įsitikinimų ar asmeninių simpatijų bei antipatijų. Administracijos santykiai su kiekvienu pedagogu grindžiami lygiateisiškumo principu;

6.3.5. administracija negali reikalauti ar rinkti informacijos apie asmeninį pedagogo gyvenimą, nesusijusį su darbo reikalavimais;

6.3.6. lopšelio-darželio vadovo vertinimai ir sprendimai yra pagrįsti realiais pedagogų nuopelnais, faktais ir nešališki. Pedagogai, siekiantys aukštesnės kvalifikacinės kategorijos, paremiami nepriklausomai nuo jų asmeniškumo ar paklusnumo administracijos vadovui;

6.3.7. pedagogai turi teisę gauti iš administracijos visą informaciją, svarbią lopšelio-darželio darbui. Administracija negali nuslėpti ar tendencingai iškreipti informacijos, turinčios įtakos pedagogo karjerai ir darbo kokybei. Pedagogų bendruomenei svarbūs sprendimai lopšelyje-darželyje priimami ir skelbiami remiantis viešumo principais.

6.4. Pedagogas bendraudamas su ugdytinių tėvais ir/ar (globėjais, rūpintojais):

6.4.1. konsultuoja tėvus ir/ar(įtėvius, globėjus) sprendžiant vaikų ugdymo problemas, padeda švelninti tėvų ir vaikų konfliktus;

6.4.2. saugo vaikų patiktą nuomonę apie savo tėvus ir/ar(įtėvius, globėjus) o tėvų ir/ar (įtėvių, globėjų) – apie vaikus. Perduoti tokią nuomonę kitai pusei galima tik gavus iš tą nuomonę patikėjusio asmens sutikimą;

6.4.3. santykiai su tėvais ir/ar (įtėviais, globėjais) neturi daryti įtakos vaikų asmens bei pasiekimų vertinimui;

6.4.4. santykiams su ugdytiniais ir vertinimui negali turėti įtakos jų tėvų ir/ar (įtėvių, globėjų) parama lopšeliui-darželiui.

6.5. Akademinė ir žodžio laisvė. Pedagogas:

- 6.5.1. turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais;
- 6.5.2. atrinkdamas ir perteikdamas informaciją ugdytiniams, laikosi objektyvumo, tinkamumo ir padarumo principų. Informacijos negalima tendencingai iškreipti ar pakeisti jos autorystės;
- 6.5.3. gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami profesiniu požiūriu;
- 6.5.4. neišviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams lopšelio-darželio reikalams.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

7. *Etika* – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.
8. *Moralė* – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.
9. *Pedagogų etika* – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.
10. *Etikos normų pažeidimas* – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris neigiamai veikia bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.
11. *Etikos problema* – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.
12. *Etiškas sprendimas* – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.
13. *Interesų konfliktas* – situacija, kai pedagogas, atlikdamas savo pareigas, vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.
14. *Privatus pedagogo interesas* – turtinis arba neturtinis pedagogo suinteresuotumas.
15. *Kompetencija* – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.
16. *Vertybė* – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.
17. *Tolerancija* – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

18. Kodekso paskirtis - nubrėžti tolerancijos ribas lopšelio-darželio pedagogų tarpusavio santykiuose, išvengti neetiško elgesio pasireiškimų.
19. Padėti pedagogams geriau suprasti, puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, pilietinę atsakomybę.
20. Skatinti pedagogų suvokimą, jog etinis aspektas - esminė bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą lopšelio-darželio veikla.

IV. PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI

21. Pedagogai savo veikloje vadovaujami šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:
  - 21.1. pagarbos;
  - 21.2. teisingumo;
  - 21.3. žmogaus teisių pripažinimo;
  - 21.4. atsakomybės;
  - 21.5. sąžiningumo;
  - 21.6. atidos ir solidarumo.
22. **Pagarbos principas.** Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas:
  - 22.1. geba kritiškai įvertinti savo požiūrį ir nuostatas bei jų poveikį savo veiklai;

22.2. pripažįsta, kad bendravimas su ugdytiniais, jų tėvais (įtėviais, globėjais) turi būti grindžiamas abipuse pagarba, pasitikėjimu ir prireikus konfidencialumu, suvokia, kad tai daro tiesioginę įtaką augančio vaiko asmenybei, gyvenimui lopšelyje-darželyje ir ugdymo(si) kokybei;

22.3. padeda kurti savitarpio pagarba ir tolerancija grįstą bendruomenę;

22.4. ugdymą grindžia humanistinėmis vertybėmis;

22.5. išklauso, įvertina ir gerbia ugdytinių, jų tėvų (įtėvių, globėjų), kolegų, vadovų nuomonę; nuomonėms nesutampant, mandagiai pateikia argumentų, geba veiksmingai spręsti konfliktus;

22.6. skatina kiekvieno ugdytinio saviraišką, stiprina savivertę, pastebi kiekvieno ugdytinio pažangą ir pasiekimus, džiaugiasi jais, puoselėja ir demonstruoja pozityvias nuostatas, paveikiais būdais skatina ugdytinių ugdymosi motyvaciją.

23. Teisingumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas:

23.1. tiki, kad žmonių skirtybės yra veikiau norma nei išimtis, todėl ugdytinių, pedagogų bendruomenę supranta kaip individų visumą;

23.2. supranta ugdytinių ir jų ugdymosi poreikių įvairovės priežastis, pažįsta ugdytinių ugdymosi stilius, žino ugdymosi poreikius ir į juos atsižvelgia ugdymo procese;

23.3. parenka tinkamiausius būdus savo pedagoginės veiklos situacijose, atsižvelgdamas į ugdytinių, jų tėvų (įtėvių, globėjų) ir jų poreikių bei lūkesčių įvairovę;

23.4. tiki, kad kiekvienas ugdytinis, nepaisant jo socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumų, turi ugdymo(si) potencialą, galių siekti pažangos ir gerų rezultatų ir tai pasiekti, skatina ugdymosi motyvaciją.

24. Žmogaus teisių pripažinimo principas. Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas:

24.1. savo veiklą grindžia nuostata, kad švietimo sistema turi būti socialiai teisinga, užtikrinanti asmens teisių įgyvendinimą, laiduojanti kiekvienam asmeniui švietimo prieinamumą ir lygias galimybes įgyti kokybišką išsilavinimą, kvalifikaciją, tobulinti įgytas kompetencijas;

24.2. turi argumentų ir juos įtikinamai pateikia pristatydamas socialinio teisingumo ir lygių galimybių nuostatas ir prireikus jas gindamas;

24.3. gerbia visų asmenų teises ir laisves, sudaro sąlygas ugdytinių raiškai ir tapatybei, ugdo toleranciją ir draugiškus skirtingų tautinių ir religinių grupių asmenų santykius;

24.4. sudaro sąlygas kiekvienam ugdytiniui puoselėti asmens tapatumą.

25. Atsakomybės principas. Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas:

25.1. elgiasi sąžiningai, neiškraipo faktų, laiku dalijasi aktualia informacija bendraudamas ir bendradarbiaudamas su ugdytinių tėvais (įtėviais, globėjais), kolegomis, vadovais, mokyklos nustatyta tvarka informuoja tėvus (įtėvius, globėjus) apie jų vaiko būklę, ugdymo ir ugdymosi poreikius, ugdymo proceso pritaikymą, pagalbos teikimą, lopšelio-darželio lankymą, elgesį ir pan.;

25.2. reguliariai įvertina savo kompetencijas, numato jų tobulinimo kryptis ir būdus, atsižvelgdamas į gaunamą iš vadovų, kolegų, ugdytinių ir jų tėvų (įtėvių, globėjų) grįžtamąjį ryšį;

25.3. prireikus ieško informacijos ir bendradarbiaudamas su ugdytinių tėvais (įtėviais, globėjais), kolegomis, vadovais telkia išteklius, reikalingus kiekvieno ugdytinio asmenybei ugdyti, dialogiškam ir tyrinėjančiam ugdytinių ugdymuisi užtikrinti;

25.4. atsakingai veikia socialiniuose tinkluose ir kitose viešose veiklose;

25.5. savo veikloje paiso profesionalumo ir konfidencialumo nuostatų.

26. Sąžiningumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas:

26.1. pagrįstai naudoja išteklius savo darbo vietoje, siekdamas užtikrinti kiekvieno ugdytinio prasmingą ir savarankišką veiklą mokykloje, stiprindamas jų ugdymosi motyvaciją ir pasitikėjimą savo gebėjimais, teikdamas pagalbą ugdytiniams, turintiems ugdymosi, mokymosi sunkumų ir specialiųjų ugdymosi poreikių;

26.2. nesinaudoja savo padėtimi (pareigomis) asmeninės naudos tikslais;

26.3. visada pateikia teisingą informaciją apie ugdytinius, įstaigą, kurioje dirba, save, savo veiklą.

27. Atidos ir solidarumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas:

27.1. atsižvelgia į kiekvieno ugdytinio savijautą, ar jis jaučiasi esąs priimtas, gerbiamas, saugus, ar džiaugiasi buvimu lopšelyje-darželyje ir laiko jį prasmingu ir prireikus

bendradarbiaudamas su ugdytinio tėvais (įtėviais, globėjais), kolegomis imasi priemonių ugdytinio savijautai gerinti;

27.2. stengiasi, kad kiekvienas ugdytinis turėtų galimybių bendruomeniškumui, pavyzdžiui, dalijimuisi, rūpinimuisi kitais, pagalbos teikimui, įsipareigojimams;

27.3. prireikus bendradarbiauja su ugdytinio tėvais (įtėviais, globėjais) kolegomis, imasi priemonių kiekvieno vaiko emocinei savijautai ir socialinės įtraukties situacijai gerinti;

27.4. palaiko darnius santykius su ugdytiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), bendruomene, supranta ir atjaučia kitus, siekia padėti mokiniams patirti sėkmę mokykloje ir gyvenime.

V. PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO ĮGYVENDINIMAS

28. Būtina Kodekso priėmimo sąlyga – viešas jo svarstymas, siekiant jog jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

29. Priimtas Kodeksas skelbiamas lopšelio-darželio internetiniame puslapyje.

30. Lopšelio-darželio pedagogai įsipareigoja laikytis Kodekso nuostatų.

31. Kodekso vykdymo priežiūrą atlieka atstovavimo pagrindu sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 3 lopšelio-darželio pedagogų.

32. Etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu etikos komisijos darbo reglamentu.

33. Už pedagogų etikos pažeidimus etikos komisijos siūlymu gali būti taikomos moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo pavišinimas ir pan.).

34. Su etikos komisijos sprendimais supažindinami pedagogai, galimai pažeidę Kodekso nuostatas.

35. Pedagogų etikos kodeksas negali numatyti visų nepagarbos bendrai pripažintoms vertybės atvejų, todėl etikos komisija, spręsdama konkrečius atvejus dėl etiškai nederamo elgesio, etikos kodekso nenustatytais atvejais turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su etikos kodekso pripažintomis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeninis pedagogo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą.
